

Sankt Petri Kyrka

Konst och kultur

När den senaste teknologin framhäver djupa traditioner

Ibland dyker det upp projekt som är lite utöver det vanliga. Gamla anrika byggnader med stora krav på respekt, men med stora behov av reparation och uppdatering. Den vackra medeltidskyrkan S:t Petri i centrala Malmö är bevis på att gammalt och nytt kan mötas i harmoni.

S:t Petrikyrkan, i närheten av Stortorget i centrala Malmö, började byggas redan i början av 1300-talet och stod färdig i sin första skepnad 1384 och den har byggts om och ut vid flera tillfällen de senaste 700 åren.

De senaste decennierna har elnätet utvärderats vart tredje år, med allt större problem varje gång. Vid det senaste tillfället var antalet fel så många att det inte längre gick att skjuta upp mer omfattande reparationer. Framsynt nog bestämde sig beställaren, Svenska Kyrkan, för att ta ett ordentligt grepp och modernisera el och belysning och dra nytta av den absolut senaste teknologin.

Överallt i kyrkan finns smarta lösningar som ger rätt ljus på rätt plats, utan att göra intrång på den vackra byggnaden.

Krav på modern, flexibel och diskret lösning

Malmöbaserade ljusdesignern Nils Åkerblom fick det delikata uppdraget att skapa en modern, flexibel och diskret belysningslösning, som samtidigt framhävde den vackra byggnaden utan att göra intrång på kyrkans historia. Ett helt år innan upphandlingen inleddes började arbetet med att hitta lösningar och probbelysa och eftersom byggnaden är kulturminnesmärkt var dessutom alla planer tvungna att godkännas av landsantikvarien på länsstyrelsen innan arbetet kunde inledas.

– Eftersom vi från början inte alls tänkt oss att uppdatera belysningen, var ljusdesigner Nils Åkerblom tvungen att vara extra kreativ, förklarar Magnus Friberg, beställare från Svenska Kyrkan. Det vi fått är verkligen otroligt med tanke på de enkla medlen.

Ett önskemål var en så diskret belysning som möjligt, samtidigt som den skulle framhäva kyrkans vackra egenskaper med klart och dagsljuslikt ljus. Nils Åkerbloms design fokuserar mycket på att skapa stämning att rikta blicken mot viktiga delar av kyrkan och vackra detaljer. Därför används direkt-belysning snarare än allmän. Det gäller bland annat de två fönster vid entrén som är upplysta från insidan och skapar spännande skuggor genom smideskonst och fönsterbågar, liksom det femton meter höga träaltaret (ett av de högsta i Sverige) som har belysning på de centrala målningarna för att framhäva altarets budskap.

För att undvika synliga kablar användes strömskenor gömda bakom strukturen bland annat till de LED-spotlights som belyser det 16 meter höga kortaket. Spotlightens är dessutom placerade osynligt på balkongerna medan riktade strålkastare belyser körplatser och altare. – Det var ett fantastiskt roligt projekt och utmanande! Det var bland annat inte helt lätt att hitta smalstrålande spotlights som klarade avstånden för altaret, men Zumtobels produkt Supersystem passade perfekt för de krävande förhållandena, säger Nils Åkerblom.

Överallt i kyrkan finns smarta lösningar som ger rätt ljus på rätt plats, utan att göra intrång på den vackra byggnaden. Ett exempel är i Anna-kapellet där de vackra blyfönstren är upplysta genom indirekt ljussättning som även ingår i nödbelysningsanläggningen.

Även Magnus Friberg framhäver Anna-kapellet som extra lyckat: – Anna-kapellet är enda platsen där vi har färgat glas i fönstren och vi ville göra dem synliga också utifrån. Den smarta användning av nödbelysningen och att fönstren är så jämnt belysta, något som är väldigt svårt att åstadkomma, är imponerande, säger han.

Det omfattande arbetet var klart lagom till första advent 2018 och idag är all belysning i kyrkan LED-baserad, till och med de gamla lampetterna och ljuskronorna. En gång i tiden drevs de med gas, men nu är de renoverade och försedda med nya LED-ljuskällor.

Det senaste inom styrning

Ytterligare ett krav var en flexibel lösning som personalen enkelt kunde justera via mobila enheter. Samtliga armaturer är därför anslutna till Zumtobels styrsystem Litecom via individuella Dali-adresser.

– Styrningen Litecom är verkligen ett användarvänligt system med många möjligheter, säger Nils. När installatörerna förstod enkelheten och möjligheterna med att styra all belysning via dali-bus i Litecom ville de inte jobba med någon annan teknik! Övervakningen för nödbelysningen Onlite sammankopplades med Litecom och systemkontroll utförs automatiskt varje vecka. Statusrapport skickas via e-mail till driftteknikern som nu slipper att åka ut och göra månadskontroll av nödbelysningen.

Efter intervjuer med kyrkans personal programmerades ett antal belysningsscenarioer med hjälp av Ipad för ett tiotal olika ljussättningar; högmässa, bröllop, dop, etc. Genom att utnyttja signaler från inbrottslarm och brandlarm automatiserade en del scener för att öka säkerhet och trygghet. Kyrkan inhandlade en egen Ipad för att enkelt kunna växla mellan belysningsscenarioerna i stället för att använda knappar. Dessutom lärde vaktmästaren sig snabbt att ändra och skapa nya scener. Den nya belysningen leder blicken till det som är relevant, vackert och stämningsfullt, utan att hamna i vägen för ögat tack vare det allra senaste inom LED och styrning. - Vi är verkligen väldigt nöjda, säger Magnus Friberg. Kyrkan har fått ett helt nytt liv tack vare belysningen.

The Light.

ZG Lighting AB
Hyllie Boulevard 10b
215 32 Malmö
Sverige
T +46 40 649 20 00

zumtobel.se

06 /2019 © Zumtobel Lighting GmbH
Teknisk data aktuell vid tidpunkt för tryck.
Vi reserverar oss för eventuella tekniska ändringar.
Vänligen kontakta ditt lokala säljkontor för information

